

ovlivňující další existenci a činnost společnosti.¹²⁶ To lze dle mého názoru dovodit nejen ze skutečnosti, že valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti, ale právě i z možnosti udílení pokynů a stanovení zásad vůči správní radě. K tomu však pravděpodobně bude moci docházet jen v rámci působnosti valné hromady, která jí je svěřena zákonem, případně stanovami v souladu s § 187 odst. 2 ObchZ. I zde platí zásada vytyčená Nejvyšším soudem, že „každý orgán je oprávněn se zabývat jen otázkami, které spadají do jeho působnosti.“ K udělení pokynu, a v tom důsledku k zásahu do působnosti správní rady, tak může dojít např. pouze v souvislosti s rozhodnutím o zvýšení základního kapitálu (§ 187 odst. 1 písm. b) ObchZ).

I zde je nutné upozornit na existenci nepsané působnosti valné hromady např. v důsledku aplikace § 67a ObchZ.

5. Závěr

Cíl této práce nespočívá v podání vyčerpávající analýzy organizační struktury evropské společnosti, neboť v tomto ohledu lze odkázat na rozšiřující se počet odborných publikací zejména v zahraničí. Již v úvodní části jsem vymezila okruh problematiky v rámci zadaného tématu, který se zaměřuje na působnost orgánů evropské společnosti a jejich vzájemné interakce za současného zohlednění supranacionality této právní formy kapitálové společnosti. Toto bližší ohraničení mi umožnilo zabývat se tématem více do hloubky a zamyslet se nad specifickými otázkami, které vyvstávají s ohledem na skutečnost, že primární úprava je obsažena v Nařízení jako sekundární normě práva Evropského společenství, které však reguluje pouze základní rámec evropské společnosti a zbývající úprava spočívá v důsledku specifické hierarchie norem zejména na ustanoveních národního akciového práva členských států. Tento zvláštní charakter se prolíná celou právní úpravou a markantně se projevuje právě při vymezení jednotlivých působností orgánů v závislosti na zvoleném systému správy společnosti.

Celou práci lze rozdělit do dvou větších oddílů, přičemž první z nich se zaměřuje na dualistickou strukturu evropské společnosti, která je typická pro akciové společnosti

---

126 Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. června 2005, sp.zn. 29 Odo 442/2004

v českém právu. Ze závěrů učiněných v této části následně čerpá oddíl druhý, zabývající se monistickou strukturou evropské společnosti.

V první řadě jsem považovala za nutné vymezit samotný pojem „působnost orgánů“, který jsem s pomocí názoru Nejvyššího soudu definovala jako „vymezení okruhu otázek, které je tento orgán oprávněn projednat a rozhodnout o nich.“¹²⁷

Představenstvo v dualistickém systému evropské společnosti je velmi významným orgánem společnosti s ohledem na její chod. Do jeho působnosti náleží řízení SE. Tento pojem lze definovat jako rozhodování o všech důležitých a významných záležitostech, týkajících se orientace společnosti, jejího strategického směřování a fungování, které nejsou vymezeny do působnosti žádnému jinému orgánu společnosti. Do řízení SE však nespadá tzv. vnější působnost představenstva evropské společnosti jednat navenek jménem společnosti. Za součást řízení SE lze naopak považovat běžné každodenní vedení společnosti, které je možné postavit na rovinu pojmu obchodního vedení v českém právním řádu. Řízení SE je součástí rozsáhlejšího pojmu vnitřní působnost, která působí ve vzájemné interakci s působností vnější, tedy jednáním navenek. V důsledku zakotvení působnosti v oblasti řízení SE na úrovni Nařízení bude potřeba zohlednit evropsky konformní výklad, avšak jednání navenek bude probíhat plně v souladu s normami a zásadami tuzemského akciového práva. Z formulace „odpovídá za řízení SE“ lze dovodit možnost delegace působnosti představenstva evropské společnosti na nižší management, avšak ne zákaz udílení pokynů představenstvu ohledně řízení SE. Ten bude uplatňován až z podpůrné aplikace norem národního akciového práva, konkrétně § 194 odst. 4 ObchZ. Specifická je i úprava usnášeníschopnosti a rozhodování představenstva v otázkách směřujících dovnitř společnosti, neboť vnáší prvek zastoupení, který v českém právu není uplatňován.

Ve vztahu k valné hromadě bylo uzavřeno, že představenstvu evropské společnosti je uložena povinnost řídit se pokyny a zásadami vymezenými nejvyšším orgánem společnosti, ale hranicí tu stále zůstává obchodní vedení společnosti, resp. běžné vedení společnosti, ohledně kterého lze stanovit pouze zásady. Velmi zajímavým zjištěním je existence určité nepsané působnosti valné hromady jak na úrovni Nařízení, tak v oblasti národního práva.

---

127 Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. dubna 2000, sp.zn. 32 Cdo 2776/99

Svou roli zde samozřejmě hraje i dozorčí rada, které je již samotným Nařízením svěřena dohlížecí působnost. Ani zde však nelze vyloučit aplikaci norem národního akciového práva, nicméně v důsledku existence čl. 48 NoSE nebude možné použít některá ustanovení zakotvená v obchodním zákoníku. V souvislosti s tímto ustanovením vzniká i dozorčí radě určitá nepsaná působnost k udílení pokynů vůči představenstvu.

Monistický systém organizace evropské společnosti je typický silným postavením správní rady. Formulace „správní orgán řídí SE“ v sobě však tentokrát skrývá nejen působnost k řídicí činnosti, nýbrž i k činnosti dohlížecí, neboť tato působnost není vymezena jinému orgánu monistické evropské společnosti, proto bude s ohledem na zmíněnou definici spadat do působnosti správní rady. Tím se stává součástí vnitřní působnosti, která je oddělena od působnosti vnější. Přenesení výkonu působnosti správní rady je tentokrát upraveno přímo prováděcím zákonem.

Český zákonodárce inspirující se ve francouzské právní úpravě využil zmocnění daného Nařízením a běžné každodenní vedení společnosti svěřil generálnímu řediteli, případně předsedovi-generálnímu řediteli. Tento orgán za něj nese odpovědnost, přičemž v důsledku aplikace § 194 odst. 4 ObchZ i na monistickou evropskou společnost mu v této oblasti nikdo (ani správní rada) nesmí dávat pokyny. Kritérii pro odlišení působnosti správní rady a generálního ředitele ve vztahu k řídicí funkci jsou na jedné straně pojmy „každodennost“, „obvyklost“, na straně druhé „významnost“ či „zásadnost“.

Významným je i vztah správní rady a valné hromady, jako hierarchicky nejvyššího orgánu společnosti, neboť lze vyslovit názor, že může vzniknout prostor, ve kterém se bude působnost těchto dvou orgánů za určitých okolností prolínat. Vzhledem ke stejným zásadám v oblasti působnosti valné hromady při vymezení obou systémů struktury evropské společnosti, bude možné dojít ke stejnému závěru ve vztahu valné hromady a představenstva dualistické evropské společnosti.

Působnost orgánů monistické evropské společnosti je blíže charakterizována prováděcím zákonem, avšak za současného použití podpůrných pravidel zakotvených v § 4 ZoSE i obchodním zákoníkem. Takto bude upraveno i jednání jménem společnosti navenek. Monistický systém evropské společnosti se sídlem na území České republiky

je zvláštní tím, že navenek mohou jednat jménem společnosti jak správní rada, tak generální ředitel, případně delegovaní generální ředitelé, jsou-li jmenováni.

I přes svůj dlouhotrvající vývoj je institut evropské společnosti velmi mladý, a ačkoliv je v poslední době možné zaznamenat tendenci ke zvyšování počtu odborných publikací a článků na toto téma, je stále mnoho oblastí, které zůstávají sporné a nejasné. Do budoucna může být velmi zajímavé sledovat vývoj judikatury Evropského soudního dvora k této problematice, případně změny v důsledku mechanismu obligatorní legislativní revize dle čl. 69 NoSE.